

Stav bádání - Jakub Jan (Šimon) Ryba

Jakub Jan Ryba se narodil 26. října 1765 v Přesticích a zemřel 8. dubna roku 1815 v Rožmitále pod Třemšínem. Byl učitelem, ředitelem kůru (1788-1815), dále básníkem, spisovatelem a skladatelem. Základy školního a hudebního vzdělání získal v Nepomuku, čtyři roky studoval v Praze na normální škole a gymnáziu novoměstských piaristů. Využíval svých znalostí české, německé, latinské a francouzské literatury. Jeho tvorbu lze do kvantitativně srovnat s produktivitou evropských barokních a klasických skladatelů. J. J. Ryba inklinoval spíše k tvorbě světské, jak o tom sám hovoří ve svém životopise. Svoji Českou mši vánoční nazval J. J. Ryba „Missa solemnis pastoralis“. V tomto duchu se o J. J. Rybovy zmiňuje Jiří Berkovec, autor článku „*Rožmitálský kantor*“, který vyšel v časopise Hudební rozhledy roku 1990.

O životě rožmitálského kantora J. J. Ryby se dozvídáme z několika autografů. Ryba napsal dva soukromé deníky, jeden je uložen v rukopisném oddělení NM v Praze (sig. I B 6) a pochází z roku 1813. Druhý, starší, z roku 1811, je dnes neznámý. Deníky opisoval Ryba pro své děti. Tento starší otiskl Fr. A. Slavík ve spise *Život a působení Jakuba Jana Ryby, bývalého učitele Rožmitálského a měšťana Plzeňského, skladatele hudebního a spisovatele* vydaném v Praze u Fr. A. Urbánka roku 1888. Deníky hovoří o Rybových předcích, rodičích, jeho rodině, zaznamenávají důležitější spisy a skladby, především ty, jež vyšly tiskem nebo byly psané pro zvláštní příležitosti.

Dalším pramenem je německy psaný životopis *Mein musikalischer Lebenslauf*, který je uložen ve Strahovské knihovně Kláštera premonstrátů v Praze (sig. D. A. II57). Byl psán pravděpodobně pro Dlabacžův Künstler-Lexikon. Ryba tento životopis datoval 8. červnem 1801, a také proto není Dlabacžův soupis Rybových skladeb úplný, neboť Rybova tvorba nebyla ukončena a mnoho jeho prací vzniklo po tomto roce. Nelze se tedy ubránit výtce Dlabacžovi, který svůj Lexikon vydává až r. 1815, že měl možnost provést korekturu. Také Mudr. Josef Arnošt Ryba (syn J. J. Ryby) ve svých vzpomínkách na otce, *Jakob Johann Ryba, Schullehrer in Rožmitál*, uveřejněných v „Jahrbuch für Lehrer, Aeltern u. Erzieher“ (Litoměřice r. 1842) udává skladby dle Dlabacžova slovníku. Vincenc D. Bíba doplňuje soupis děl, jež zůstaly v rukopise. Riegrův naučný slovník v hesle „Ryba Jakub Jan“ udává celkem shodný soupis děl jako V. D. Bíba. Poměrně nejpřesnější soupis podává F. A. Slavík v díle uvedeném výše. Autograf Rybova životopisu přeložila Irena Janáčková a vydala roku 1946 v edici Česká hudba s titulem *Jakub Jan Ryba o svém hudebním životě*. Irena Janáčková dále upozorňuje na omyl V. D. Bíby, který uvádí 156 Rybových menuetů, ač v soupise těchto skladeb se odvolává na Dlabacze. Je to zřejmě omyl, neboť Dlabacž udává správně 256 menuetů. Stejný omyl je i v Riegrově naučném slovníku.

Třetím pramenem je dvoudílný německý rukopisný *Schultagebuch bei der Rožmitaler Pfarrschule*, česky Školní deník z let 1788-1815, tedy od Rybova nastoupení v Rožmitále až po jeho smrt. Německé rukopisné originály jsou uloženy ve školním archivu v Rožmitále pod Třemšínem. Školní deník s úvodem a poznámkami, v některých partiích zkrácený, vyšel v překladu Dr. Jana Němečka pod názvem *Školní deníky Jakuba Jana Ryby* v Praze 1957. Školní deník nám J. J. Rybu přibližuje jako učitele v prostředí pro něho značně nepřátelském. Kromě Školních deníků jsou v úvodu tři samostatné kapitoly týkající J. J. Ryby (Kantoři osmnáctého století i doby po josefinské, Jakub Jan Ryba a jeho pedagogická činnost, Rožmitál na konci XVIII. a na začátku XIX. století za dob působení Jakuba Jana Ryby).

Další, neméně důležité dílo vyšlo až po Rybově smrti roku 1817 u Rodomila Krameria v Praze (knihkupec K. V. Enders). Jedná se o české hudebně teoretické dílo Jakuba Jana Ryby *Počáteční a všeobecní základové ke všemu umění hudebnímu*. V této publikaci položil J. J. Ryba základy české hudební terminologie. První část tohoto díla je věnována estetickému hodnocení hudby, druhá část

obsahuje vlastní hudební teorii a nakonec třetí část, která představuje hudební slovník. V celém díle tak počestňuje hudební terminologii a některá slova vytváří i sám. Některé z nich se používají dodnes. Dílo bylo kriticky zhodnoceno prof. Adolfem Cmíralem v časopise Hudební revue r. 1915. Mnoho dalších Rybových prací literárních i hudebních zůstalo rozptýleno po kůrech, málo bylo vydáno tiskem.

Dochoval se též Rybův autograf inventáře soukromé knihovny. V městském archivu objevil R. Hofmeister několik úředních listin, vztahujících se k Rybově osobě. Jsou otištěny jako přídavek k jeho povídce *Uštvaný génius*, Praha 1934. Tato povídka se věnuje vyprávění o životě a tragické smrti Jakuba Jana Ryby. Zde se dozvídáme přesný datum příchodu J. J. Ryby do Rožmitálu (10. února 1788 (23 let)) a také to, jak samotný Rožmitál v té době vypadal. Popisuje zde, jak mohl J. J. Ryba v té době přibližně vypadat a jeho první setkání s budoucí chotí Annou Laglerovou, která se stala jeho ženou 26. července 1790. Dále poznamenává celý jeho zbytek života v Rožmitále a nakonec i poslední den Rybova života, tedy 8. duben roku 1815.

Další, velmi důležitá publikace od prof. Jana Němečka, je kniha s názvem *Jakub Jan Ryba: Život a dílo*, která vyšla v Praze roku 1963. Němeček zde shrnuje životní data o skladateli a pak si postupně všímá jeho práce učitelské, varhanické, spisovatelské, teoretické, nejvíce však skladatelské. Na konci Němečkovy práce je připojena rozsáhlá bibliografie, seznam skladeb, Rybův rodokmen, který sestavil Raimund Pech a tematický katalog Rybových skladeb. Publikace je také vybavena velkým množstvím notovaných příkladů, takže dobře poslouží podrobné informaci o Rybově díle.

V publikaci Jiřího Berkovce, nesoucí název *České pastorely*, vydané v Praze 1987, je Rybovy věnována celá kapitola „Pastorely Jakuba Jana Ryby“. Dozvídáme se zde, že jeho pastorely jsou mezníkem dalšího vývoje české pastorální hudby z přelomu 18. a 19. století. Autor zde uvádí, že první soupis skladeb z roku 1796 napsal Ryba sám. Druhý seznam, jak jsem se zmínila již v úvodu, je pořízený také samotným J. J. Rybou pro chystaný slovník Bohumíra Jana Dlabače a shrnuje jeho skladatelskou tvorbu co do druhů a žánrů pouze kvantitativně; ve výčtu uvedl Ryba „7 pastorales „(tj. missae) a „10 kusů pastorel pro venkov“.

Dále jsou zde uvedeni Rybovy životopisci a to V. D. Bíba a F. A. Slavík. Ale o pastorálních skladbách J. J. Ryby psali zejména Teodora Straková (Pastorely Jakuba Jana Ryby. Příspěvek k problematice české pastorální melodiky XVIII. století. Časopis Moravského muzea XXXIX, 1954, 135-181) a Jan Němeček (Jakub Jan Ryba, Praha 1963, 186-191 a partim; tematický katalog odd. 3, částečně odd. 4, 5 a dodatek). Pod signaturou XIV F 94 je v Muzeu české hudby uložen komplet 9 autografních hlasových knih Rybovy sbírky XII Missae Breviores et VI Offertoria. Němečkovo časové vymezení vzniku skladeb zapsaných v seznamu je nepřesné. Na nedostatky v tematickém katalogu poukazuje Berkovec ve svých poznámkách (str. 203-204).

Heslo J. J. Ryba v ČSHS, vypracované Janem Němečkem před vydáním knihy o J. J. Rybovi, uvádí 36 pastorel. V tematickém katalogu je evidováno 57 pastorel. Do skupiny pastorel Němeček nesytematicky zahrnul i skladby nepastorální- nevánoční a dále skladby, u nichž sám považoval Rybovo autorství za nejisté, sporné, nepravděpodobné, či dokonce, které připisuje jinému skladateli (V. Maškovi, O. Poddanému).

Nové vydání Rybova životopisu vyšlo v roce 2005 v Rožmitálu pod Třemšínem (přepis a překlad Věra Smolová) pod názvem *Můj život a hudba*. Vydání z roku 1946 je oproti tomuto novému poněkud zastaralé. Toto vydání obsahuje příslušné stránky faksimile originálu, ke kterým se na protější straně uvádí německý přepis a pod ním český překlad. Ryba používal německý kurent, slova latinského a italského původu.

Několik zmínek jsem našla také v publikaci Jaromíra Černého *„Hudba v českých dějinách: od středověku do nové doby“*, vydané v Praze roku 1989. Na stránce 265 se zmiňuje autorka píšící tuto kapitolu (Pilková, Zdeňka) o pastorálním díle Jakuba Jana Ryby „Hej, mistře“. Píše, že tato „vánoční mše je vrcholem pastorelové tvorby u nás, jež použitými formami, recitativy, áriemi, ansámblly i sborem odpovídá rozlehle figurální skladbě. Nezhudebňuje mešní text, nýbrž text vánoční pastýřské

hry“. Dále na stranách 289 a 290 hovoří tatáž autorka o Rybově teoretickém díle, které bylo zamýšleno jako první díl čtyřsvazkového celku; mělo následovat *Uvedení ke zpěvu a hraní houslí, Začátkové pro klavikord* a *Uvedení k generálnímu basu*. O tomto díle se hovoří také na straně 336 a 337 (autoři Lébl, Vladimír – Ludvová, Jitka).

Časopisecké články:

Volek, Tomislav: Jakub Jan Ryba (Hudební rozhledy, 1965)

V tomto článku se autor věnuje zejména teoretickému dílu Jakuba Jana Ryby, uvádí zde několik slov na ukázkou, která slova zčeštil v terminologii. Dále se můžeme dočíst, že Ryba jako první v Praze vydává české písně, a dále, že vedle pastorel a náboženských písní komponuje také mše a Stabat mater na české texty.

Kříčka, A.: Prameny Rybovy vánoční mše (Hudební rozhledy, 1980)

V tomto článku se můžeme dočíst, že v roce 1880 se tato mše s celou Rybovou pozůstalostí dostala do hudebního oddělení Národního muzea v Praze, signatura III D 135. Postupem času se Rybova mše postupně zkracovala, nejdříve ji zkrátil Mansvet Klička a později Jan Talich. Dále zmiňuje spartace této mše.

Šlosar, D. – Štědroň, M.: Podíl Jakuba Jana Ryby na vzniku novočeské hudební terminologie (SPFFBU H, 1984)

Tato studie je celá věnována dílu J. J. Ryby *Počáteční a všeobecní základové ke všemu umění hudebnímu*. Rybova předmluva je datována 22. 11. 1800, V. R. Kramerius toto dílo připravil roku 1816, tiskem vyšlo o rok později, 1817. Poukazují zejména na to, že Ryba v tomto díle nemohl navazovat na starší práce; píše o tom, že česky psané knihy hudebního umění neexistovaly (spis Tomáše Janovky z roku 1701 je psán latinsky). Autoři hovoří o slovech, odvozeninách a neologismech, které Ryba počeštil, ne všechny novotvary se však ujaly, ale byl tak vytvořen dobrý terminologický základ, na který poté mohli navázat další.

Janáčková, Irena: Stále mi byl osud nepřízniv (Opus musicum, 1990)

Uvádí zde část dopisu psaný Vavákovi, kde J. J. Ryba popisuje svůj příchod do školy a to poněkud nešťastně. Dále se zmiňuje o jeho učitelské cestě, než zakotvil v Rožmitále. Zmiňuje zde, že Rybova Mše Es dur, jejíž Kyrie je v 9/4 taktu a gregoriánský chorál doprovázejí dechové nástroje, byla v Liberci provozována pod Haydnovým jménem. Dále uvádí, že roku 1800 Ryba vydává „Dvanáct českých písní“ na texty Puchmajerovy a jeho skupiny. Tuto sbírku vydal pražský knihkupec J. Herrlem pod německým titulem „Zwölf böhmische Lieder“ a autor byl uveden jako Franz Ryba. O osm let později, tedy roku 1808 vydal tuto sbírku podruhé pod českým názvem a správným jménem autora. Dále zde hovoří o teoretickém díle Jakuba Jana Ryby a o Literárním kruhu, který v roce 1888 postavil žulový pomník na hrobě J. J. Ryby, zasadil pamětní desku na průčelí školy. Studentský spolek „Jakub Jan Ryba“ zasadil v roce 1915 pamětní desku také na starou školu, kde J. J. Ryba učil.

Berkovec, Jiří: Rožmitálský kantor (Hudební rozhledy, 1990)

Kromě úvodního odstavce mého stavu bádání se autor dále zmiňuje o premiéře **České vánoční mše Hej, mistře**, ke které pravděpodobně došlo v roce vzniku díla, o Vánocích roku 1963. Spolehlivý doklad o tom však chybí. Notový materiál se pokládal za Rybův rukopis, ale Rybou je psán pouze text na titulní straně obálky, kde napsal celé obsazení a zbytek je písmo neznámého opisovače. Tuto mši napsal buď k urovnání vleklého sporu s farářem Zacharem anebo z radosti z vítězství rakouské monarchie nad revoluční Francií.

Berkovec, Jiří: Studentská léta Jakuba Jana Ryby (Opus musicum, 1990)

Jak sám název vypovídá, jedná se o podrobnější informace o celém jeho studentském životě.

Hoyerová, Ivana: Jakub Jan Ryba – jubilant (Hudební rozhledy, 2005)

Vedle životopisných dat píše, že se zhruba z 1100 Rybových skladeb se dochovala pouze část, z církevní hudby okolo 400, z hudby světské nepatrné torzo. Dále uvádí na trhu dostupnou pastorální a duchovní tvorbu, varhanní skladby a všechny dochované kvartety.

Hoffmann-Kröper, A.: Jakub Jan Ryba a Plzeň (Opus musicum, 2008)

Autor tohoto článku líčí, jakým způsobem byl Jakub Jan Ryba roku 1805 požádán, aby napsal pro Plzeň nějaké Oratorium. Ryba se rozhodl pro Stabat mater a Hoffmann se zmiňuje, jaký mohl být důvod jeho výběru. Domnívá se na základě Rybova líčení, že Stabat mater mohlo být uvedeno na Bílou sobotu, 13. dubna 1805. Čestné občanství Plzně neobdržel pravděpodobně za Stabat mater, ale za mši a ofertorium, které věnoval magistrátu města. Takto cituje literaturu, která se věnuje vztahu Jakuba Jana Ryby k Plzni: „*Vztah J. J. Ryby k Plzni je v literatuře občas reflektován, díla samotná však nikdo nezná. Ačkoliv se mnohá z těchto děl dochovala, neexistují moderní notová vydání, zvukové záznamy ani žádné studie o těchto dílech.*“ Uvádí zde na pravou míru Rybovy sepsané životopisy – kolik jich skutečně bylo, v jakém roce byly napsány, v jakém jazyce a pro koho byly psány. Velká část, tedy zbytek tohoto článku je věnována naplánovanému projektu J. J. Ryby „*Cursus sacro-harmonicus*“, který ale nedokončil. Mělo se jednat o „156 muzyčních chrámcích zpěvů“ na 52 církevních nedělích (9 – 10 svazků).

Hoffmann-Kröper, A.: Alas, poor Yorick! Aneb z čeho citoval Ryba? Poznámky k první autobiografii J. J. Ryby (Opus musicum, 2008)

Celý článek je zaměřen na publikaci „Můj život a hudba“, která vyšla roku 2005 v Rožmitále pod Třemšínem. Zmiňuje se zde o zbytečných chybách, které se v této knize vyskytují a zároveň nesouhlasí s názorem Jiřího Berkovce, která v úvodu tvrdí, že Ryba svou biografii napsal na podnět Jana Dlabacze. Uvádí, že rukopis mohl získat například od syna Jakuba Jana Ryby nebo jinou, dnes už neznámou cestou. „Alas, poor Yorick!“ je citát z knihy „Yoriks nachgelassne Šerme, která vyšla tiskem roku 1771. „*Jak byla tato kniha pro Rybu důležitá, dokazuje nejen fakt, že citát z ní se stal mottem jeho autobiografie, ale že na straně čtyřicet čtyři ještě jednou z této knihy cituje, aby vyjádřil to, co myslí o kritikách. Citace z této knihy není jen důležitým důkazem práce s pramenným materiálem, ale uvádí nás také do literárního světa Jakuba Jana Ryby.*“ Toto jsou slova autora článku.

Slovníky:

Dlabáč, G. J.: Allgemeines historisches Künstler-Lexikon für Böhmen und zum Teil auch für Mähren und Schleisen. Praha, 1815.

Nejobsáhlejší heslo ze všech slovníků. Pravděpodobně také proto z něho téměř všechny následující slovníky čerpají. Je zde uveden nejen stručný životopis, ale také přehled Rybovy tvorby do roku 1801.

Riegrův slovník naučný. Praha, 1868. (autorem hesla je Rybička Antonín)

Velmi podrobné heslo, hovoří o jeho manželství a zejména o jeho působení jako učitele. Uvádí Rybovy práce, které zůstaly v rukopise, kostelní skladby, světské skladby. Zmiňuje jméno strýce, který vzal Rybu do Prahy jako Vaníčka, v článku Školní léta Jakuba Jana Ryby od Jiřího Berkovce se hovoří o Vaněčkovi. 23. května 1788 mu byl odevzdán úřad skutečného učitele v Rožmitále. 1. dubna 1888 založil školu opakovací, která ale velmi záhy zanikla. Školní knihovna vzrostla do roku 1811 na 45 svazků. Dozvídáme se, že tiskem vyšly Rybovy sbírky „12 českých písní“ (1800, podruhé 1829) – první český pokus o umělou píseň a „Nové české písně“ (1808), první umělé písně na texty českých básníků.

1855 vykopány kosti a pohřbeny na novém hřbitově.

Wurzbach, Konstant von: Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich, enthaltend die Lebensskizzen der denkwürdigen Personen, welche 1750 bis 1850 im Kaiserstaate und in seinen Kronländern gelebt haben. Vídeň, 1874.

Obsáhlé heslo – životopis, seznam tvorby kvantitativně a seznam některých vydaných děl. Vychází zejména z Dlabacže.

Eitner, R.: Biographisch-Bibliographisches Quellen-Lexikon der Musiker und Musikgelehrten. Lipsko, 1900-1904.

Heslo v tomto slovníku je velmi stručné, výčet skladeb převzat z Dlabáčova slovníku.

Ottův slovník naučný. Praha, 1904.

Velmi podrobné heslo. Dozvídáme se, že v roce v 1802 obnovil literátský kůr v Rožmitále a v roce 1788 založil nedělní školu pro dospělejší mládež a knihovnu. Od roku 1790 usiloval o založení průmyslové školy. V roce 1805 jej město Plzeň jmenovalo svým měšťanem za některé jeho skladby. Uvádí výčet Rybových spisů vydaných tiskem, včetně skladeb a písní. Uvádí 216 kostelních skladeb, 1158 světských děl, 1374 duchovních a světských skladeb dohromady. Zmiňuje se o pamětní desce v městském kostele a o pamětní desce z r. 1888 od Literárního kruhu v Rožmitále na škole. Vychází z Dlabacže, F. A. Slavíka a V. D. Bíby.

Masarykův slovník naučný. Lidová encyklopedie všeobecných vědomostí. Praha, 1925-1933.

(autorkou hesla je Patzáková, A. J.)

Zde se o Rybovi dočítáme také mnoho informací. Například, že usiloval o reformu chrámové hudby, že nahrazoval porušené nápěvy starými chorály a očišťoval figurální hudbu ode všech umělostí. Rybových skladeb církevních i světských udává 1374. V rukopisech zůstaly Velký slovník hudební a Rybův deník s dopisy A. J. Puchmajera, F. Vaváka a J. Hromádky (vydal F. Slavík „Život a působení Jakuba Jana Ryby“). Dále uvádí tiskem vydané duchovní písně. Autor čerpal z publikací V. D. Bíby, F. A. Slavíka a A. Hniličky.

Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Allgemeine Encyklopädie der Musik. Stuttgart, 2006.

(autorem hesla je Ondřej Maňour)

V samém úvodu se dozvídáme špatné datum narození Jakuba Jana Ryby, a to 16. října, nikoli 26. Stručně hovoří o jeho životě, poté o jeho díle (o vokální a instrumentální hudbě, také o literatuře J. J. Ryby). Dále je zde odstavec, v němž je zmínka o České mši vánoční a o teoretickém spise J. J. Ryby. Na závěr je uvedena literatura, z níž autor hesla čerpal. Jde o Dlabáčův Künstlerlexikon, publikace od F. A. Slavíka, J. Němečka, J. Berkovce, D. Šlosara a od syna Jakuba Jana Ryby, Jakoba Johanna Ryby.

Československý hudební slovník osob a institucí. Praha, 1965. (autorem hesla je Prof. Dr. Bohumír Štědroň)

Poměrně obsáhlé heslo. Vedle životopisu uvádí Rybovu literární i hudební činnost a na závěr velmi obsáhlou literaturu, z níž vychází. Jako první je uveden Dlabáčův slovník a také mnoho časopiseckých článků a studií.

The New Grove Dictionary. New York, 2001. (autoři hesla Milan Poštolka, Mark Germer)

Podrobnější životopis než v MGG. Uvádí zde světskou, chrámovou a instrumentální hudbu J. J. Ryby a dále také díla, která Ryba sám napsal. Čerpá převážně ze stejné literatury jako MGG, navíc zde uvádí ČSHS.

Riemann Music Lexikon. Mainz, 1961.

Velmi stručné heslo. Pouze zmínka o jeho životopisných datech a tvorbě, kterou se Ryba zabýval. Vychází z Německovy publikace „Jakub Jan Ryba“ z roku 1947.

Mendel, H.: Musikalisches Conversations-Lexikon. Lipsko, 1877.

Jedno z podrobnějších hesel. Uvádí kvantitativně výčet chrámové a instrumentální hudby. Dále také stručněji životopis a uvádí, že působil jako učitel na gymnáziu v Rožmitále.

Slovník české hudební kultury. Praha, 1997.

Pod heslem Rožmitál pod Třemšínem se také můžeme dočíst o J. J. Rybovi. Autorka píše, že Rožmitál hudebně proslavila kantorská hudebnická tradice, jejímž vyvrcholením se stala osobnost Ryby. A dále si můžeme přečíst, že Rybovým žákem byl pozdější kontrabasista Stavovského divadla F. Drechsler a že v roce 1863 vznikl v Rožmitále zpěvácký spolek Dalibor, který setrval ve svém působení do roku 1894.

Saur, K. G.: Deutsche Biographische Enzyklopädie der Musik. München, 2003.

Heslo Ryba Jakob Johann zde představuje asi deset velmi stručných řádků. Kromě slavné mše Hej, mistře zde autor neuvádí žádné jiné Rybovo dílo, ať už hudební nebo literární. Vychází z MGG a Grove.

Oesterreichisches Musiklexikon online

Stručné heslo. Uvádí nekompletní Rybovu hudební i literární tvorbu. Čerpá z Dlabacze, ČSHS, Eitnera, Wurzbacha, MGG, Grove, z publikací Jana Němečka, Jiřího Berkovce a Jaromíra Černého.

Internetové stránky:

www.jakubjanryba.cz

Na stránkách Společnosti Jakuba Jana Ryby se dozvídáme také mnoho informací. Vedle historie Rožmitálu, fotografií Starého Rožmitálu a Rybových rukopisů je zde uvedena vydaná diskografie Rybových děl a literatura. Pod odkazem Jakub Jan Ryba najdeme další poměrně rozsáhlé pododkazy, či podskupiny: Rybovo jméno a podoba, Rodokmen (schéma rodu vypracované Ing. Ivanem Foyerem), Ryba učitel (odkazují na Školní deníky Jakuba Jana Ryby), Ryba skladatel a jeho dílo (odkazují na publikaci Jana Němečka „Jakub Jan Ryba“ a Jakuba Jana Ryby „Můj život a hudba“), Česká mše vánoční (na základě různých pramenů vypracovala Mgr. Ivana Hoyerová).